

Enkele ervaringen met \LaTeX

Rom B.J. Pijlgroms

Afdeling Elektrotechniek en Informatica,
Technische en Maritieme Faculteit
Hogeschool van Amsterdam,
Europaboulevard 23,
1079 PC Amsterdam
pylgroms@htsa.hva.nl
<http://www.htsa.hva.nl/~pylgroms>

april 1996

Abstract

Ter sprake komen de persoonlijke ervaringen met \LaTeX rond onder meer de uitwerkingen en antwoordenboeken van de methode ‘Wiskunde voor het hoger onderwijs’ (R. van Asselt, e.a., uitgave van: Educatieve Partners Nederland BV), de ervaringen met betrekking tot verzorgde bijscholingscursussen \LaTeX t.b.v. het personeel van de faculteit en de overige tekstverwerkingsactiviteiten.

In het grijze verleden verzorgde ik ooit een cursus RUN-OFF (Prime-computer) ten behoeve van collega docenten. Bij deze tekstverwerker gaf je de opdrachten voor de tekststopmaak in de tekst zelf, maar wel telkens na een punt aan het begin van een nieuwe regel. Het principe van ‘code in tekst’ is de kern van wat er gebeurt in elk van de andere tekstverwerkingsprogramma’s die ik daarna leerde kennen. Hoe zou het ook anders moeten dan via integratie van tekst en code?

Dit idee is ook de basis van wat gebeurt in WordPerfect alhoewel dit voor menig gebruiker een geheim is; zelfs voor diegenen die de opmaakcode zichtbaar weten te maken via ALT-F3. Dat dit voor velen een geheim is komt doordat de user-interface het indrukken van (de meest ingewikkelde) toetscombinaties koppelt aan het plaatsen van codes in de tekst zelf. Het verborgen houden of zelfs volkomen verstoppen van de codes voor de gebruiker gaat nog een stap verder in de programma’s die werken volgens de Windows gebruikersinterface (WordPerfect voor Windows, MS-Word, enz.) Hier wordt het plaatsen van (verborgen) code gekoppeld aan het selecteren van tekstgedeelten en het indrukken van knoppen (en/of toetscombinaties). De slogan is: Klik, klak, klaar! Een extra winstpunt in deze omgeving is de What You See Is What You Get mogelijkheden (constant previewing).

In het licht van het bovenstaande zal het me niet verbazen als er nu (al) grafische user interfaces zijn die dezelfde kenmerken hebben ten aanzien van \LaTeX . (In de WordPerfect formule-editor heeft men overigens de \LaTeX -syntax ‘geleend’.)

Mijn ervaring met zowel het geven van cursussen aan docenten als het werken in een aantal auteursteams is dat relatief weinig personen de overstap wagen van traditionele tekstverwerker naar \LaTeX . Zelfs als de te maken tekst een relatief grote formuledichtheid heeft verkiest men nog liever WordPerfect te gebruiken dan \LaTeX ook maar te overwegen.

In het auteursteam van de methode ‘Wiskunde voor het hoger onderwijs’ heb ik een collega zover weten te krijgen dat we (vanaf de derde druk) samen de uitwerkingen- en antwoordenboeken als camera ready copy via \LaTeX aandraagen. Voordat dit door de uitgeverij geaccepteerd werd heb ik zelf spitsroeden moeten lopen met het maken van een \LaTeX -gezette versie van een uitwerkingen- en antwoordenboek bij een Statistiek boek. Voornaamste struikelblok bij de zeer kritische bureauredactie vormde de ‘rubber-witlengtes’ die \LaTeX om de haverklap introduceert en waarover de gebruiker niet altijd iets te zeggen blijkt te hebben. De bureauredactie wilde een lay-out die mathematischer (strakker, mechanischer) was dan D. Knuth ons toestond. Heel wat tijd is gaan zitten in het verzinnen van oefjes om een en ander voor elkaar te krijgen. Uiteindelijk heeft de winst in productietijd (camera ready versus traditioneel zetten) de doorslag gegeven en kreeg de bureauredactie de opdracht meer door de vingers te zien.

Collega Wim Dolman (wim@htsa.hva.nl) heeft een aantal eigen styles geschreven, alsmede een eigen \LaTeX -omgeving om handouts (meer slides op een vel) voor studenten te maken. Speciale vermelding verdient een verbatim-style voor VHDL-files. Eén en ander is wel gedocumenteerd, maar wordt niet onderhouden; op aanvraag stelt hij het wel beschikbaar.